

første Diefast ganske vist moderat affattede Forslag, vil det dog være af en saadan Bessaffenhed, at det er mig klart, at det gjør et Indgreb i den Ordning, der nu bestaaer i Folkekirken, af en saadan Character, at det maa henføres til de Love, til hvis Tilblivelse jeg vil have Betænkelse ved at medvirke. Et af Grundprinciperne i den nu bestaaende Ordning af den danske Folkekirke er, at man for at kunne virke i den som geistlig Embedsmand skal foruden Ordination tillige have Ralbelse, have et Hverd overdraget af Statsmagten, og det er saameget mere rimeligt, at denne Forbring stilles, som Staten ganske vist ifølge den Sammenblanding af verdslige og geistlige Forretninger, der efter den nu bestaaende Ordning paahviler Præsterne, har en væsentlig borgerlig Interesse af at see disse Forretninger forsvaret besørge. Det er derfor klart, at der, naar der staaer „en tjenstledig Præst“, og naar der tilspies som Betingelse, at „han ikke ved Dom er bleven berøvet sin præstelige Stilling“, for denne Præsts Vedkommende mangler den væsentlige Betingelse: Ralbelsen. Væde Medlemmer ville sige: Ja, men det er dog en Mand, som har været kaldet. Ganske rigtig, men der mangler det Væsentlige, idet han nemlig ikke er kaldet specielt til denne bestemte Menighed. Det kan være heldigt og ønskeligt, at man engang kommer til en Ordning, som den her tilsigtede, men det er langtfra den nu bestaaende Ordning og efter Lovudkastet, som det er affattet, og som det vel ogsaa maa opfattes efter den Udtalelse, vi forleden hørte af den ærede Ordfører for Forslagsstillerne, gaae aabenbart alle tjenstledige Capellaner ind under Begrebet „tjenstledig Præst“. Det er da klart, at man derigennem har Elementer til Dannelsen af en Masse Frimenigheder, som, langtfra at have deres Oprindelse fra en Trang, kunne hidrøre fra andre Bevæggrunde, som man ikke kan kjende. Følgelig er det mig klart, at Lovforslaget, saaledes som det er affattet og omfattende Capellanerne, er aldeles utilraadeligt, men maatte man vilde komme til et mindre forvirvolgende Resultat, naar man istedetfor „en tjenstledig Præst“ satte: „enhver ordineret Geistlig, som tidligere har været i selvstændig

geistlig Embedsvirksomhed“. De ærede Herrer ville let see, at man derved nogenlunde kunde overse de Personer, paa hvilke Lovforslaget vilde kunne komme til Anvendelse, men der møder dog her den meget væsentlige Indvending, at der iblandt de affledige Præster, som altsaa igjennem denne Lov skulde faae en lovbunden Ret til at virke indensfor Folkekirken, ganske vist er Individier, som ere bleve affledige paa Grund af Forhold, hvis Fremdragelse for Offentligheden man har søgt at undgaae, hvorfor man har unddraget dem retslig Forsølgelse. Der kan blandt dem være Personer, som kunne være affledige, fordi man har haft en fuldstændig moralsk Overbevisning om, at de have gjort sig skyldige i et saadant Forhold, som ikke paa nogen Maade er foreneligt med Virksomheden som geistlig Lærer i Folkekirken, og det er vist, at der iblandt de affledige Præster findes saadanne Personer. Jeg indrømmer, at Faren for, at Præster af denne Bessaffenhed skulde kunne skaffe sig Frimenigheder, der være villige til at bringe Pengeoffre for at godtgjøre deres Trang, er meget ringe, men den er dog tilstede, og der er ikke nogen Garantier for, at det ikke vil kunne skee i det virkelige Liv, Noget, som efter min Formening vilde være en Skandale. Følgelig vilde dette ogsaa have sine Betæneligheder, og man vilde derfor komme til at forbre, at der fra Kirkestyrelsens Side skulde gives en Stabskæstelse, hvad ganske vist for de Præsters Vedkommende, som ere entledige paa Grund af andre end de af mig fremhævede Hensyn, og som maatte have udviist en i høi Grad velsignelsesrig Virksomhed, vilde være en Formsg, men det vilde dog blive nødvendigt for derved at afværge, hvad der kunde komme til at ligge for, naar enhver afflediget Præst fik en lovbunden Ret til at samle en Frimenighed om sig. Derhos maatte Lovforslagets § 2 affattes paa en saadan Maade, at det var klart, at en Frimenigheds Præst, som ifølge den almindelige menneskelige Skrybelighed maatte gjøre sig skyldig i et saadant Forhold, at han maatte anses for usikkert til at vedblive sin geistlige Virksomhed, ogsaa kunde fjernes. Jeg antager vel, at dette maa være Meningen, naar det i § 2 hedder, at en saadan Frimenigheds Præst skal være